

گزارش

متروی غزه

آرژو نوروزخم
نویسنده

راهروهای معروف جبهه مقاومت این روزها برویابیش زیادتر شده است، رفت و آمدهایی از جنس توپ و موشک، که سال هاست خواب خوش را بر صهیونیست‌ها حرام کرده و حالا به بهانه نابودی تونل‌های زیرزمینی حماس، آتش بر سر زنان و کودکان غزه می‌ریزند شاید هدف گیری‌های کورشان یک عایدی داشته باشد.

آن‌طور که الجزیره از چند و چون این تونل‌ها تحقیق کرده، این راهروها برای اهداف مختلفی مورد استفاده قرار می‌گیرند و بسته به موقعیت مکانی و اهداف، کاربرد آنها متفاوت است.

آن‌طور که پژوهش‌های این شبکه اعلام کرده، همچنین مجموع مساحت تونل‌های زیرزمینی حماس در غزه بیش از ۵۰۰ کیلومتر تخمین زده شده است.

روزنامه رژیم صهیونیستی نیز در گزارشی به پیشینه و نقش تونل در استراتژی نظامی حماس اشاره کرده و می‌نویسد: شبکه تونل‌ها

از سال ۲۰۰۰ به بخشی از معادله نظامی غزه تبدیل شده است. مجموعه عملیات‌های هجومی و کمین حماس با استفاده از تونل‌های تازه تأسیس طی سال‌های ۲۰۰۰ الی ۲۰۰۵ نقش مهمی در خروج ارتش رژیم صهیونیستی از غزه ایفا کرده است. نقطه اوج این فرایند، ربایش سربازهای صهیونیست در سال ۲۰۰۶ بود که با تکیه به شبکه تونل‌های مخفی در مرز غزه به وقوع پیوست.

پایگاه اینترنتی نیوزلب جمهوری چک هم تونل‌های غزه را مورد بررسی قرار داده و نوشته: اولین تونل‌های غزه به مصر منتهی می‌شد که فلسطینی‌ها از آنها برای قاچاق اسلحه و بعداً کالاهای روزمره استفاده می‌کردند. اما از سال ۲۰۰۱، فلسطینی‌ها شروع به ساخت تونل‌های زیرزمینی به سمت سرزمین‌های اشغالی کردند که زیر پست‌های نظامی صهیونیست‌ها باز می‌شدند و از آنها برای حمله به سربازان اسرائیلی استفاده کردند.

هر خانه یک تونل حماس

این پایگاه اینترنتی همچنین مدعی است که ورودی تونل‌های حماس در خانه غیرنظامی‌ها قرار گرفته تا پنهان بماند. ادعایی که خود صهیونیست‌ها گاهی بر آن تکیه می‌زدند و گاهی هم مدعی می‌شوند این تونل‌ها در زیرساخت‌های مهم و شلوغی چون بیمارستان‌ها حفر شده که هم توجه کمتری به آنها جلب شود و هم خطر کمتری داشته باشد.

از این رو بخش مهمی از حملات هوایی و بمباران‌های شدید رژیم صهیونیستی علیه غزه ظرف نبرد ۱۱ روزه اخیر با هدف نابودی شبکه تونل‌های مخفی حماس صورت گرفته است، حتی در آخرین بمباران صهیونیست‌ها روی بیمارستان المعمدانی نیز با همین هدف صورت گرفت.

حفر و بتن‌ریزی تونل‌ها منحصراً بدست است و چندین ماه به طول می‌انجامد. در طول

روز بیست متر زیرزمین کار می‌کنند و نباید از چکش یا ابزار برقی دیگر استفاده کنند تا صدای آنها را آشکار نکند.

حفر تونل تنها اسلحه‌ای است که رژیم صهیونیستی نمی‌داند که تا چه حد پیچیده و پیشرفته است و نمی‌داند که این تونل‌ها تا کدام مناطق صهیونیست‌نشین امتداد یافته است. ترس از تونل همچون شبی آرامش را از ساکنان صهیونیست ربوده است.

تونل‌هایی که گفته می‌شود هزینه ساخت هر کدام به طور متوسط ۳ میلیون دلار است. در یک ماه، کارگران، یک تونل به طول ۳۰۰-۴۰۰ متر حفر می‌کنند. ۳۰۰ دلار در ماه حقوق کارگران است. همچنین بیش از ۲۵ هزار بلوک بتنی در ساخت تونل‌ها استفاده شده است.

این تونل‌ها با بلوک‌های سیمانی تقویت شده‌اند. آنها دارای برق و تلفن، حتی خطوط فاضلاب هستند و نیروها می‌توانند برای مدت طولانی در آنها بمانند. حمل و نقل در تونل به صورت پیاده یا با موتورسیکلت‌های اصلاح شده صورت می‌گیرد.

دقیقاً مشخص نیست که این تونل‌ها چقدر گسترده هستند، اما کارشناسان می‌گویند که در دو دهه گذشته مقیاس و پیچیدگی آنها افزایش یافته و برخی از آنها به برق، روشنایی و خطوط ریلی مجهز شده‌اند. امتیازی که تونل‌ها دارد، این که قابلیت مخفی ماندن از دستگاه‌های نظارتی رژیم صهیونیستی را دارا است که این باعث می‌شود رزمندگان مقاومت با فراغ بال نسبی به اجرای طرح‌های نظامی، دفاعی و هجومی خود به دور از چشم تل‌آویو بپردازند.

«امین حطیط» تحلیلگر نظامی و سرشناس لبنانی معتقد است رژیم صهیونیستی از نظر هوایی بر غزه مسلط است و مقاومت در برابر دو گزینه قرار داشت: یکی تسلیم شدن و دیگری رو آوردن به شیوه‌های ابتکاری. مقاومت فلسطین با حفر تونل‌ها، خلأهای مهمی را از نظر دفاعی حل کرد.

غزه محاصره است، از یک سو حملات رژیم صهیونیستی و مرز مشترکش با شهرک‌های صهیونیستی نشین، از سوی دیگر تعطیلی اجباری گذرگاه رفح و مرز مشترکش با مصر، همین.

همه امکانات اولیه برای ادامه زندگی در غزه رو به اتمام است، آب و برق و سوخت هم در اختیار رژیم اشغالگر قدس است و تمام امکانات بهداشتی و درمانی هم نفس‌های آخرش را می‌کشد، حالا بماند که ذخیره غذایی هم دیگر توان سیر کردن شکم کودکان را ندارد.

تونل‌های پرماجر

اما این وسط یک چیزی عجیب و در عین حال جالب است، میان کمبود آب و غذا و دارو، اما از دل خاک غزه موشک‌های مقاومت، تأسیسات و زیرساخت‌های رژیم صهیونیستی در سرزمین‌های اشغالی را هدف قرار می‌دهد، موشک و سلاح و بمب هم به قدر کافی هست؛ مهماتی که ورود و خروجش به داخل خاک غزه آن هم از راه زمینی کمی عجیب و البته ناممکن به نظر می‌رسد.

ورود و خروجی که شاید از روی زمین میسر نباشد، اما راهروهای زیرزمینی حماس این روزها حسابی شلوغ است و برای صهیونیست‌ها مشکل ساز شده است؛ مشکلی که به گفته شاول شای، سخنگوی سابق ستاد ارتش صهیونیست‌ها، نقشی کلیدی در افزایش توان بازدارندگی حماس طی سال‌های اخیر داشته است.

شهر رفح تا پیش از قرارداد صلح مصر رژیم صهیونیستی در سال ۱۹۷۹ و تقسیم این شهر به دو قسمت فلسطینی-مصری، در واقع یک شهر واحد بودند. در سال ۱۹۸۲، اسرائیل از شبه جزیره سینا بیرون رفت و همزمان، بخش مصری رفح از لحاظ سیاسی و جغرافیایی از بخش فلسطینی آن جدا شد. سیم‌های خاردار کشیده شدند و یک گذرگاه مرزی برای تردد میان دو بخش شهر، ایجاد شد.

از قاچاق غذا و دارو تا انتقال و نگهداری سلاح

آن‌طور که تاریخچه حفر تونل‌های زیرزمینی غزه می‌گوید، ساخت این تونل‌ها به دوران پیش از محاصره غزه و تقسیم بندی شهر رفح بازمی‌گردد که قاچاق برخی کالاها، به دلیل موقعیت خاص سیاسی و اقتصادی نوار غزه و سیاست متغیر مصری‌ها در قبال این منطقه، از راه تونل‌های ابتدایی انجام می‌شد.

نتایج به دست آمده از حفر تونل‌های مختلف در دنیا، می‌گوید این روش یک ابزار جنگی از دوران قرون وسطی بوده است و امروز آن‌ها به گروه‌هایی مانند حماس یک برتری در جنگ نامتقارن می‌دهند و برخی از فناوری‌های ارتش‌ها مانند ارتش تل‌آویو را بی‌اثر می‌کند.

اما حفر و ساخت تونل‌های مختص به جبهه مقاومت در اوایل دهه ۲۰۰۰ و زمانی که صهیونیست‌ها تردها را ساخت و سخت‌تر کردند، اتفاق افتاد و همه چیز از مواد غذایی و سلاح گرفته تا مردم بین مصر و غزه از آنجا تردد می‌کردند.

سال ۲۰۱۶ بود که اسماعیل هنیه، رئیس دفتر سیاسی جنبش حماس برای نخستین بار، آن هم در مراسم تشییع پیکر شهدای غزه، از ساخت و توسعه شبکه تونل‌های زیرزمینی خبر داد و اعلام کرد مقاومت فلسطین تاکنون چندین برابر مبارزان ویتنامی در نقاط مختلف غزه تونل ساخته است و این فرایند با جدیت ادامه دارد.